

YALOVA ÜNİVERSİTESİ SPOR BİLİMLERİ DERGİSİ
YALOVA UNIVERSITY JOURNAL OF SPORTS SCIENCES

CİLT: 2 SAYI: 1 YIL: 2023

GELİŞ TARİHİ(RECEIVED): 02.02.2023

KABUL TARİHİ(ACEPTED): 23.02.2023

YAYIN TARİHİ(PUBLISHED): 27.03.2023

Farklı Spor Branşlarında ve Farklı İllerde Spor Yapan Çocukların Spor Etkinliğini Hayal Etmeleri Üzerine Bir Araştırma

Erhan Buyrukoğlu¹

¹Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Spor Yönetim Bilimleri ABD
Aydın/Türkiye

<https://orcid.org/0000-0002-8459-9270>

ORJINAL MAKALE

Özet

Bu çalışma farklı spor branşlarında ve farklı illerde spor yapan çocukların spor etkinliğini hayal etmeleri üzerine amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma gurubunu, 2021 – 2022 yıllarında farklı spor branşların da ve farklı illerde spor yapan veli onamları alınan, araştırmaya gönüllü olarak katılmak isteyen 144 kadın 146 erkek olmak üzere 290 katılımcı oluşturmaktadır. Çalışma verileri toplam iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi forumu, ikinci bölümde ise Hall, Munroe-Chandler, Fishburne ve Hall (2009) tarafından geliştirilen ve Kafkas (2011) tarafından Türkçeye uyarlanan ve geçerlik ve güvenilirlik analizlerini yapılan “Çocuklar İçin Sporda Hayal Etme Ölçeği” kullanılmıştır. Bu çalışmada verilerin analizinde SPSS 25.00 paket programı kullanılarak % 95 güven aralığında ve 0,05 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir. Yaş, cinsiyet, spor branşı, branşta geçirilen süre, il, kişisel bilgilerine ilişkin tanımlayıcı istatistikleri hesaplanmıştır. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediği basıklık çarpıklık değerine bakılarak karar verilmiştir. İstatistiksel açıdan, doğrusal regresyon analizi, frekans, yüzde ve güvenilirlik katsayısı hesaplamaları, anova analizi ve t testleri yapılmıştır. Sonuç olarak; Özel Bilişsel-Motivasyonel boyutunda spor branşı bisiklet ve yüzme olan katılımcıların puanlarını spor branşı basketbol olan katılımcılardan yüksek olduğu; Genel Bilişsel boyutunda spor branşı futbol ve yüzme olan katılımcıların puanlarının spor branşı basketbol olan katılımcılardan yüksek olduğu; sporda hayal etme ölçek toplam puanında ise spor branşı bisiklet, futbol ve yüzme olan katılımcıların puanlarının spor branşı basketbol olan katılımcılardan yüksek olduğu sporda hayal etme ile yaş, branştaki spor geçmişi değişkeni ve il arasında tüm alt boyutlarda ve ölçek toplam puanında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı; katılımcıların sporda hayal etme ile spor branşı değişkeni arasında Genel-Motivasyon Üstünlük boyutu dışında tüm alt boyutlarda ve ölçek toplam puanında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Spor, Çocuk, Hayal Etme.

A Study on Children's Imagination of Sports Activity in Different Sports Branches and in Different Provinces

Abstract

This study aims at children who do sports in different sports branches and provinces to imagine the sports activity. The research study group consists of 290 participants, 144 women and 146 men, who want to participate in the research voluntarily, whose parents' consent was obtained, and who did sports in different sports branches and different provinces in 2021-2022. The study data consists of two parts in total. In the first part, the personal information forum created by the researcher, and in the second part, the "Imagination in Sports Scale for Children" developed by Hall, Munroe-Chandler, Fishburne, and Hall (2009) and adapted to Turkish by Kafkas (2011) and whose validity and reliability analyzes were performed. used. In the analysis of the data in this study, the SPSS 25.00 package program was used, and it was evaluated at the 95% confidence interval and the 0.05 significance level. Descriptive statistics for age, gender, sports branch, time spent in the branch, province, and personal information were calculated. It was decided whether the data showed a normal distribution by looking at the kurtosis skewness value. Statistically, linear regression analysis, frequency, percentage, reliability coefficient calculations, ANOVA analysis, and t-tests were performed. In conclusion; In the Special Cognitive-Motivational dimension, the scores of the participants whose sports branches are cycling and swimming are higher than the participants whose sports branch is basketball; In the General Cognitive dimension, the scores of the participants whose sports branches are football and swimming are higher than those whose sports branch is basketball; In the total score of dreaming in sports, on the other hand, the scores of the participants whose sports branches are cycling, football, and swimming are higher than those whose sports branches are basketball. There is no statistically significant difference in all sub-dimensions and scale total score between dreaming in sports and age, sports history in the branch, and province. It was observed that there was a statistically significant difference between participants' dreaming in sports and the variable of sports branch, in all sub-dimensions and the total score of the scale, except for the General-Motivational Superiority dimension.

Keywords: *Sports, Child, Imagination.*

Giriş

Spor, bireylerin duyuşsal, bilişsel, devinişsel olarak grup ve / veya bireysel olarak fiziksel etkinlikler doğrultusunda oyun, egzersiz amacı güderek kendilerini mental (zihinsel) olarak geliştirdikleri bir alandır (Saçlı ve Demirhan, 2008). Modern hayata geçiş ile günümüzde de olduğu gibi sportif rekabet ve bireylerin kendilerini fiziksel ve zihinsel olarak mutlu hissetmek amaçlı yapmış oldukları bir dal olarak spor literatür içerisinde yer almaktadır (Aracı, 2006). Spor, bireylerin psikolojik olarak performanslarını çok yönlü geliştirmeyi amaçlayan bir dal olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca sporcuların fiziki performanslarının yanında zihinsel olarak spor içerisinde hazır olmaları antrenmanlar ve/ veya sportif müsabakalar öncesinde yapılacak görevleri hayal etmeleri sporcuların başarıları arasında büyük bir etkiye sahip olduğu yapılan araştırmalarda görülmüştür (Karademir vd., 2018). Bir başka tanımda ise spor, farklı yaş grubunda insanların toplum ile bütünleşmesini sağlayan, mental (zihinsel) ve fiziksel olarak bireyin kültürel bir yapı altında toplanması sürecidir (Doğan, 2007).

Hayal etme durumu, bireylerin performansları açısından değerlendirildiğinde önemli bir etken olduğu bilimsel çalışmalar ile kanıtlanmıştır. Ayrıca geçmiş yıllarda antrenörler tarafından hayal ederek bireylerin antrenmanlarda başarılı olduğu görüşmüştür (Munroe – Chandler ve Hall, 2007). Hayal etme daha çok bireylerin sportif yeteneklerini ortaya koymalarında bir tekniğin zihinde canlandırılarak uygulanması ve irade gücüne bağlı olarak bireyin harekete zihinlerinin hazır olarak yapılan harekete bir sonraki dönemde hazır olarak dönüt vermesidir (Weinberg, 2008). Mental(zihinsel) çalışmalar ve imgeleme sayesinde spor yapan kişiler hayal kurma, düşünce kabiliyeti ile yapılacak harekete zihinsel olarak hazırda bulunmaları spor yapanların sportif organizasyonlarda başarılarında etkisi görülmektedir (Short vd., 2001). Mental (zihinsel) çalışma yapan sporcular hazır oldukları için zihin ve vücudun uyumu ile başarı elde etmektedirler. İmgeleme, yapılacak hareketi zihinde sürekli olarak canlandırılmasıdır (Balcıoğlu,2003). İmgeleme ayrıca yeni hareketlerin öğrenilmesi ve / veya bilinen hareketin pekiştirilmesi amaçlı yapılan bir süreçtir (Maclhtryre ve Moran, 2007). Bir diğer tanımda ise imgeleme bireylerin planlı olarak zihinlerinde sürekli olarak canlandırdıkları fakat uygulamalı olarak yapmadıkları hareketlerin zihinde canlandırılması sürecidir (Doğan, 2004).

Farklı spor branşlarında yer alan sporcuların mental (zihinsel) olarak hazır olmaları sportif başarı açısından gerekmektedir. Bu durumun sporcuların zihinlerinde hayal ederek yapacakları hareketleri uygulamalı olmaksızın sürekli hayal etmelerini gerektirmektedir.

Sportif organizasyonlarda ve/ veya antrenmanlarda sportif etkinlikleri hayal eden sporcuların başarının kaçınılmaz olduğu sportif organizasyonlarda ve yapılan bilimsel çalışmalarda görülmüştür (Munduroe ve Hall 2007). Araştırmamızda farklı spor branşlarında ve farklı illerde spor yapan çocukların spor etkinliğini hayal etmeleri üzerine gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Sivas, Aydın ve Yalova illerinde 11 yaş ve altı, 12 yaş, 13 yaş ve üstü veli onamları alınan ve araştırmaya gönüllü olarak katılmak isteyen bisiklet, basketbol, voleybol, futbol ve yüzme branşlarında sporcu olarak yer alan çocuklar oluşturmaktadır.

Gereç ve Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırmamızda tarama modeli kapsamında betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Betimsel araştırmalar, bir konudaki herhangi bir durumu saptamayı hedefleyen araştırmalardır (Karasar, 20015).

Çalışma Grubu

Sivas, Aydın ve Yalova illerinde 11 yaş ve altı, 12 yaş, 13 yaş ve üstü veli onamları alınan ve araştırmaya gönüllü olarak katılmak isteyen bisiklet, basketbol, voleybol, futbol ve yüzme branşlarında sporcu olarak yer alan çocuklar oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Ölçek uygulamaları katılımcılara veli izini alınarak farklı illerde ve farklı spor branşlarında yer alan gönüllülük esaslı baz alınarak yüz yüze olarak uygulanmıştır. Toplamda 300 katılımcıya ulaşılmış olup, veri setindeki uç değerler ve çok değişkenli normallik varsayımının karşılanıp karşılanmadığı Mahalanobis uzaklık değerleri yardımıyla incelemiş ve aykırı uç değerler gösteren 10 veri, veri setinden çıkarılarak 290 katılımcının istatistiksel analizi yapılmıştır.

Çalışma verileri toplam iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi forumu, ikinci bölümde ise Hall, Munroe-Chandler, Fishburne ve Hall (2009) tarafından geliştirilen ve Kafkas (2011) tarafından Türkçeye uyarlanan ve geçerlik ve güvenilirlik analizlerini yapılan “Çocuklar İçin Sporda Hayal Etme Ölçeği” kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Forumu

Katılımcılara ait yaş, cinsiyet, spor branşı, branşta geçen süre, il olmak üzere araştırmacı tarafından oluşturulan 5 soruluk kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

Çocuklar İçin Sporda Hayal Etme Ölçeği

Kafkas (2011) tarafından Türkçeye uyarlanan ve geçerlik ve güvenirlik analizlerini yapılan, 15 madde ve üç alt boyuttan oluşan (Özel Bilişsel- Motivasyonel Boyut $\alpha = .82$, Genel Bilişsel Boyut $\alpha = .66$, Genel -Motivasyon Üstünlük Boyutunda $\alpha = .75$ ve ÇİSHEÖ toplamında ise $\alpha = .87$), “Çocuklar İçin Sporda Hayal Etme Ölçeği” yer almaktadır. Bu araştırmada ise Özel Bilişsel- Motivasyonel Boyut $\alpha = .78$, Genel Bilişsel Boyut $\alpha = .55$, Genel -Motivasyon Üstünlük Boyutunda $\alpha = .67$ ve ÇİSHEÖ toplamında ise $\alpha = .85$ olarak tespit edilmiştir.

Verilerin Analizi

Bu çalışmada verilerin analizi doğrultusunda SPSS 25.0 paket programı ile yapılmıştır. Veri setindeki uç değerler ve çok değişkenli normallik varsayımının karşılanıp karşılanmadığı Mahalanobis uzaklık değerleri yardımıyla incelenmiş aykırı uç değerler gösteren 10 veri, veri setinden çıkartılmıştır. Basıklık çarpıklık katsayılarının +2-2 arasında olduğu görülmüş ve analizde parametrik testler kullanılmıştır (George ve Mallery, 2010). İstatistiksel açıdan, doğrusal regresyon analizi, frekans, yüzde ve güvenirlik katsayısı hesaplamaları, anova analizi ve t testleri yapılmıştır. Analiz yapılırken %95 güven aralığına göre analiz yapılmıştır.

Bulgular

Tablo 1

Demografik Değişkenler

Değişkenler	f	%	
Yaş	11 yaş ve altı	82	28,3
	12 yaş	116	40,0
	13 yaş ve üstü	92	31,7
	Toplam	290	100,0
Cinsiyet	Kadın	144	49,7
	Erkek	146	50,3
	Toplam	290	100,0
Spor Branşı	Bisiklet	22	7,6
	Basketbol	33	11,4
	Voleybol	72	24,8
	Futbol	95	32,8
	Yüzme	68	23,4
	Toplam	290	100,0
Branşta Geçirilen Süre	1-2 yıl	147	50,7
	3-4 yıl	113	39,0
	5 yıl ve üstü	30	10,3
	Toplam	290	100,0
İl	Sivas	100	34,5
	Yalova	92	31,7
	Aydın	98	33,8
	Toplam	290	100,0

Tablo 1’de katılımcıların çoğunun 12 yaş aralığındadır (n=116, %40). Kategorilerinde en yüksek değişkenlere baktığımızda cinsiyet değişkeninde erkek katılımcılar (n=146, %50,3); branş değişkeninde futbol (n=95, %32,8); Branşta geçirilen süre değişkeninde 1-2 yıl (n=147, %50,7); il değişkeninde Sivas ilinden oluşan katılımcılar oluşmaktadır (n=100, %34,5).

Tablo 2

Güvenirlilik Analizi Sonuçları

Ölçek	Cronbach Alpha Katsayısı
Özel	,789
Bilişsel-Motivasyonel Boyut	,555
Genel Bilişsel Boyut	,672
Genel-Motivasyon Üstünlük Boyut	,854
ÇİSHEÖ	,854

Tablo 2’de ölçeklerden elde edilen güvenirlik analizi sonuçları yer almaktadır. Bu sonuçlara göre tüm boyutların yeterli düzeyde güvenilir olduğu görülmektedir.

Tablo 3

Ölçek Alt Boyutu ve Ölçek Toplam Puanına İlişkin Tanımlayıcı Değerler

Değişkenler	Minimum	Maksimum	\bar{x}	Ss	Basıklık	Çarpıklık
Özel Bilişsel-Motivasyonel Boyut	9,00	40,00	26,89 66	6,9069 2	-,174	-,747
Genel Bilişsel Boyut	3,00	15,00	9,244 8	3,0766 5	,001	-,826
Genel-Motivasyon Üstünlük Boyut	4,00	20,00	14,06 55	3,9097 8	-,419	-,534
ÇİSHEÖ	20,00	75,00	50,20 69	11,794 90	-,209	-,539

Tablo 3'te ölçeklere ilişkin tanımlayıcı istatistik sonuçlarına göre Özel Bilişsel Motivasyonel boyutu puanının yüksek olduğu ($\bar{x}=26,8966$); Genel Bilişsel boyutunun yüksek ($\bar{x}=9,2448$); Genel-Motivasyon Üstünlük yüksek olduğu ($\bar{x}=14,0655$); ölçek toplam puanında çok yüksek düzeyde olduğu görülmektedir ($\bar{x}=50,2069$).

Tablo 4

Katılımcıların Sporda Hayal Etme İle Cinsiyet Değişkeni Arasında Yapılan Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları

Boyut	Cinsiyet	n	\bar{X}	SS	t	p
Özel Bilişsel-Motivasyonel	Kadın	144	26,1042	7,53706	-1,947	,053
	Erkek	146	27,6781	6,14978		
Genel Bilişsel	Kadın	144	8,6944	3,08454	-3,069	,002
	Erkek	146	9,7877	2,98088		
Genel-Motivasyon Üstünlük	Kadın	144	13,7361	4,10523	-1,427	,155
	Erkek	146	14,3904	3,69225		
ÇİSHEÖ	Kadın	144	48,5347	12,95388	-2,414	,016
	Erkek	146	51,8562	10,30901		

p<0,05*

Tablo 4'ebakıldığında katılımcıların sporda hayal etme ile cinsiyet değişkeni arasında yapılan bağımsız örneklem T Testi sonucuna göre genel bilişsel alt boyutu ve ölçek toplam puanında erkek katılımcılar lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur (p<0,05).

Tablo 5*Katılımcıların Sporda Hayal Etme ile Yaş Değişkeni Arasında Yapılan Anova Analizi Sonuçları*

Boyutlar	Yaş	N	\bar{X}	SS	F	p
Özel Bilişsel-Motivasyonel	11 yaş ve altı	82	26,5976	6,64229	,589	,555
	12 yaş	116	26,5948	7,35436		
	13 yaş ve üstü	92	27,5435	6,57737		
Genel Bilişsel	11 yaş ve altı	82	9,7073	3,26027	1,98 8	,139
	12 yaş	116	9,2845	3,02973		
	13 yaş ve üstü	92	8,7826	2,93080		
Genel-Motivasyon Üstünlük	11 yaş ve altı	82	13,9390	3,66615	1,10 0	,334
	12 yaş	116	13,7672	4,11859		
	13 yaş ve üstü	92	14,5543	3,84412		
ÇİSHEÖ	11 yaş ve altı	82	50,2439	11,88480	,280	,756
	12 yaş	116	49,6466	12,29298		
	13 yaş ve üstü	92	50,8804	11,14721		

p<0,05*

Tablo 5'ebakıldığında katılımcıların sporda hayal etme ile yaş değişkeni arasında yapılan Anova analizi sonucu tüm alt boyutlarda ve ölçek toplam puanında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir (p>0,05).

Tablo 6

Katılımcıların Sporda Hayal Etme ile Spor Branşı Değişkeni Arasında Yapılan Anova Analizi Sonuçları

Boyutlar	Branş	N	\bar{X}	SS	F	p	Bonferonni
Özel Bilişsel-Motivasyonel	(1) Bisiklet	22	29,2727	6,54058	3,460	,009	1,5>2
	(2) Basketbol	33	23,3939	6,91890			
	(3) Voleybol	72	26,3750	7,16297			
	(4) Futbol	95	27,1684	6,49820			
	(5) Yüzme	68	28,0000	6,80869			
Genel Bilişsel	(1) Bisiklet	22	9,0000	2,99205	4,778	,001	4,5>2
	(2) Basketbol	33	7,6364	2,47258			
	(3) Voleybol	72	8,6806	3,24070			
	(4) Futbol	95	9,7579	3,08295			
	(5) Yüzme	68	9,9853	2,84155			
Genel-Motivasyon Üstünlük	(1) Bisiklet	22	14,8636	3,37068	1,754	,138	-
	(2) Basketbol	33	12,4545	4,17650			
	(3) Voleybol	72	14,2917	4,07479			
	(4) Futbol	95	14,1368	3,65714			
	(5) Yüzme	68	14,2500	4,01257			
ÇİSHEÖ	(1) Bisiklet	22	53,1364	11,30653	3,892	,004	1,4,5>2
	(2) Basketbol	33	43,4848	11,46222			
	(3) Voleybol	72	49,3472	12,46873			
	(4) Futbol	95	51,0632	11,10952			
	(5) Yüzme	68	52,2353	11,32573			

p<0,05*

Tablo 6'ya bakıldığında katılımcıların sporda hayal etme ile spor branşı değişkeni arasında yapılan Anova analizi sonucu Genel-Motivasyon Üstünlük boyutu dışında tüm alt boyutlarda ve ölçek toplam puanında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir (p<0,05). Farkın kaynağını tespit etmek amacıyla yapılan Bonferonni analizi sonucu Özel Bilişsel-Motivasyonel boyutunda spor branşı bisiklet ve yüzme olan katılımcıların puanlarının spor branşı basketbol olan katılımcılardan yüksek olduğu; Genel Bilişsel boyutunda spor branşı futbol ve yüzme olan katılımcıların puanlarının spor branşı basketbol olan katılımcılardan yüksek olduğu; sporda hayal etme ölçek toplam puanında ise spor branşı bisiklet, futbol ve yüzme olan katılımcıların puanlarının spor branşı basketbol olan katılımcılardan yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 7

Katılımcıların Sporda Hayal Etme ile Branştaki Spor Geçmişi Değişkeni Arasında Yapılan Anova Analizi Sonuçları

Boyutlar	Geçmiş	N	\bar{X}	SS	F	p
Özel Bilişsel-Motivasyonel	1-2 yıl	147	26,9592	7,07773	2,328	,099
	3-4 yıl	113	26,1947	6,89314		
	5 yıl ve üstü	30	29,2333	5,66711		
Genel Bilişsel	1-2 yıl	147	8,9456	3,09171	1,709	,183
	3-4 yıl	113	9,4513	2,97607		
	5 yıl ve üstü	30	9,9333	3,30030		
Genel-Motivasyon Üstünlük	1-2 yıl	147	14,0680	3,85465	1,091	,337
	3-4 yıl	113	13,8142	4,13942		
	5 yıl ve üstü	30	15,0000	3,19482		
ÇİSHEÖ	1-2 yıl	147	49,9728	11,84023	1,959	,143
	3-4 yıl	113	49,4602	12,15821		
	5 yıl ve üstü	30	54,1667	9,54150		

p<0,05*

Tablo 7'ebakıldığında katılımcıların sporda hayal etme ile branştaki spor geçmişi değişkeni arasında yapılan Anova analizi sonucu tüm alt boyutlarda ve ölçek toplam puanında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir (p>0,05).

Tablo 8

Katılımcıların Sporda Hayal Etme ile İl Değişkeni Arasında Yapılan Anova Analizi Sonuçları

Boyutlar	İl	N	\bar{X}	SS	F	p
Özel Bilişsel-Motivasyonel	(1)Sivas	100	26,5800	6,62895	,159	,853
	(2)Yalova	92	27,0652	6,04708		
	(3)Aydın	98	27,0612	7,92597		
Genel Bilişsel	(1)Sivas	100	9,2900	2,99594	,403	,669
	(2)Yalova	92	9,4239	3,09638		
	(3)Aydın	98	9,0306	3,15723		
Genel-Motivasyon Üstünlük	(1)Sivas	100	13,4000	3,57601	2,304	,102
	(2)Yalova	92	14,3043	3,95785		
	(3)Aydın	98	14,5204	4,13242		
ÇİSHEÖ	(1)Sivas	100	49,2700	11,38301	,485	,616
	(2)Yalova	92	50,7935	10,67969		
	(3)Aydın	98	50,6122	13,18515		

p<0,05*

Tablo 8'ebakıldığında katılımcıların sporda hayal etme ile il değişkeni arasında yapılan Anova analizi sonucu tüm alt boyutlarda ve ölçek toplam puanında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir (p>0,05).

Tartışma ve Sonuç, Öneriler

Bu araştırmada farklı spor branşlarında ve farklı illerde spor yapan çocukların spor etkinliğini hayal etmeleri üzerine yapılan araştırma katılımcıların çeşitli değişken bazında; yaş, cinsiyet, spor branşı, branşta geçirilen süre ve il sonuçları aşağıda açıklanmıştır.

Araştırmada katılımcıların demografik değişkenler bazında istatistiksel analizleri incelendiğinde yaş değişkeninde 11 yaş ve altı ile 14 yaş ve üstü ne nazaran araştırmaya katılanların çoğunluğunu 12 yaş aralığı sağlamaktadır (n=116, %40). Değişkenlere bakıldığında kadınlara nazaran erkelerin cinsiyet değişkeninde daha fazla olduğu; branş değişkeninde bisiklet, basketbol, voleybol ve yüzme değişkenlerine nazaran futbol değişkeninde fazlalığın olduğu (n=95, %32,8); Branşta geçirilen süre değişkeninde 1-2 yıl (n=147, %50,7); il değişkeninde Yalova ve Aydın il değişkenlerine nazaran Sivas ilinden oluşan katılımcıların daha fazla olduğu görüşmüştür (n=100, %34,5), (Tablo1). Ayrıca araştırmada tanımlayıcı istatistik sonuçlarına göre; Ölçek toplam puanında çok yüksek düzeyde olduğu ($\bar{x}=50,2069$); ölçek alt boyutlarının ise: Genel Bilişsel boyutunun yüksek ($\bar{x}=9,2448$); Özel Bilişsel Motivasyonel boyutu puanının yüksek olduğu ($\bar{x}=26,8966$); Genel-Motivasyon Üstünlük yüksek olduğu ($\bar{x}=14,0655$) görülmüştür.

Kızıldağ (2007) yapmış olduğu araştırmada kızların erkeklere göre tüm alt boyutlarda istatistiksel olarak bir anlamlılık olduğu sonucunu bulmuştur. Başka bir çalışmada ise Elmas ve Birol (2018)'in yapmış olduğu araştırmada cinsiyet değişkenine göre tüm alt boyutlarında istatistiksel olarak bir farklılığın olmadığı görülmüştür. Aynı sonuç Karademir vd., (2018) ile Süleymanoğulları vd., (2019) yapmış olduğu araştırmamada görülmüştür. Araştırmamızda ise katılımcıların sporda hayal etme ile cinsiyet değişkeni arasında genel bilişsel alt boyutu ve ölçek toplam puanında kadınların aleyhine ($p>0,05$) sonuçlanır iken erkek katılımcılar lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür ($p<0,05$), (Tablo 4).

Elçi vd. (2013) yapmış olduğu araştırmada sporda hayal etme ile yaş değişkeni arasında ölçek toplam puanında ve tüm alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı sonucunu bulmuştur. Bu sonuç yapılan araştırma ile aynı sonuçtadır (Tablo 5).

Araştırmada katılımcıların sporda hayal etme ile spor branşı değişkeni arasında yapılan analiz sonucunda Genel-Motivasyon Üstünlük boyutu dışında tüm alt boyutlarda ve ölçek toplam puanında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmüştür ($p<0,05$). Farkın kaynağını tespit etmek amacıyla yapılan analizde; Genel Bilişsel boyutunda spor branşı futbol ve yüzme

olan katılımcıların puanlarının spor branşı basketbol olan katılımcılardan yüksek olduğu; Özel Bilişsel-Motivasyonel boyutunda spor branşı bisiklet ve yüzme olan katılımcıların puanlarının spor branşı basketbol olan katılımcılardan yüksek olduğu; sporda hayal etme ölçek toplam puanında ise spor branşı bisiklet, futbol ve yüzme olan katılımcıların puanlarının spor branşı basketbol olan katılımcılardan yüksek olduğu görülmüştür (Tablo 6). Erdoğan (2009) yapmış olduğu araştırmada ise tüm alt boyutlarda ve ölçek toplam puanında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık çalışmada bulamamıştır. “Farklı Spor Branşlarıyla Uğraşan Sporcuların Hayal Etme ve Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi” isimli çalışmada Ağılönü (2013) sporda hayal etme ile spor branş değişkeninde özel bilişsel motivasyon alt boyutunda istatistiksel olarak bir anlamlılık bulmuştur. Nardemir (2019) yapmış olduğu araştırmada ise hiçbir alt boyutta ve ölçek toplam puanında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Katılımcıların sporda hayal etme ile branştaki spor geçmişi değişkeni arasında incelendiğinde tüm alt boyutlarda ve ölçek toplam puanında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir ($p>0,05$), (Tablo 7). Kızıldağ (2007) yapmış olduğu araştırmada tüm alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulmuştur. Yüzücüler üzerine yapılan araştırmada Short (2005) sadece genel motivasyon üstünlük boyutunda anlamlı bir farklılık tespit etmiştir. Araştırmada ayrıca katılımcıların sporda hayal etme ile il değişkeni arasında yapılan istatistikte tüm alt boyutlarda ve ölçek toplam puanında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir ($p>0,05$), (Tablo 8).

Sonuç olarak; Özel Bilişsel-Motivasyonel boyutunda spor branşı bisiklet ve yüzme olan katılımcıların puanlarını spor branşı basketbol olan katılımcılardan yüksek olduğu; Genel Bilişsel boyutunda spor branşı futbol ve yüzme olan katılımcıların puanlarının spor branşı basketbol olan katılımcılardan yüksek olduğu; sporda hayal etme ölçek toplam puanında ise spor branşı bisiklet, futbol ve yüzme olan katılımcıların puanlarının spor branşı basketbol olan katılımcılardan yüksek olduğu sporda hayal etme ile yaş, branştaki spor geçmişi değişkeni ve iller arasında tüm alt boyutlarda ve ölçek toplam puanında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı; katılımcıların sporda hayal etme ile spor branşı değişkeni arasında Genel-Motivasyon Üstünlük boyutu dışında tüm alt boyutlarda ve ölçek toplam puanında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür.

Kaynakça

- Ağlönü, Ö. (2013). Farklı Spor Branşlarıyla Uğraşan Sporcuların Hayal Etme Ve Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Muğla.
- Aracı, H. (2006). Okullarda beden eğitimi. (6. Baskı), Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Balcıoğlu, İ. (2003). Sporun sosyolojisi ve psikolojisi. İstanbul: Bilge yayıncılık.
- Doğan, B. (2007). Spor Sosyolojisi ve Uygulamalı Spor Sosyolojisine Giriş.1.Baskı, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, p.78-102
- Doğan, O. (2004). Spor Psikolojisi. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları.
- Elçi, G., Agbuga, B., Işık, U., Öztop, E., (2013). İmgeleme Çalmasının 9 – 13 Yaş Yüzme Sporcularında Beceri gelişimine Etkisinin İncelenmesi. Pamukkale Journal of Sport Sciences, Vol.4, No.3, P.01-17.
- Elmas, L., ve Birol, S.Ş., (2018). Sportif Rekreasyon Etkinliklerine Katılan Erken Dönem Ergenlerin Hayal Etme Düzeylerinin Başarı Algısı Üzerine Etkisi, The Journal of International Anatolia Sport Science, Vol. 3(1), s.249-259
- Erdoğan, P.D. (2009). Bireysel ve Takım Sporlarıyla Uğraşan Sporcuların Hayal Etme ve Kaygı Düzeylerinin Karşılaştırılması. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor A.B.D., Yüksek Lisans Tezi, Sakarya.
- George, D. And Mallery, M. (2010). SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference, 17.0 update (10a ed.) Boston: Pearson.
- Kafkas, M. E. (2011). Çocuklar İçin Sporda Hayal Etme Ölçeğinin Türkçe 'ye Uyarlanması: Bir geçerlik ve güvenilirlik çalışması. Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi, 5(2), 101-109.
- Karademir, T, Türkçapar, Ü, Açak, M, Eroğlu, H . (2018). Bireysel ve Takım Sportu İle Uğraşan Sporcularda Hayal Etme Biçimlerinin İncelenmesi. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 20 (3), 92-102. Retrieved from.
- Karasar, N. (2015). Bilimsel Araştırma Yöntemleri (28. Baskı). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kızıldağ, E. (2007). Farklı Spor Branşlarındaki Sporcuların İmgeleme Biçimleri. Mersin Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Mersin.
- MacIntyre, TE., Moran, AP. (2007). A qualitative investigation of meta imagery processes and imagery direction among elite athletes. J Imagery Res Sport Phys Activ, 2(1), s.1-20
- Munroe-Chandler KJ. And Hall CR. (2007). Psychological Interventions In Sport. In P. Crocker (Ed.), Introduction To Sport Psychology: A Canadian Perspective (pp. 184–213). Toronto, ON: Pearson.
- Nardemir, E. (2019) Yüzme Sportu Yapan Çocukların Hayal Etme Gücünün Spor Tatmini Üzerindeki Etkileri İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Spor Yönetim Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Saçlı, F., Demirhan, G., (2008). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Programında Öğrenim Gören Öğrencilerin Eleştirel Düşünme Düzeylerinin Saptanması ve Karşılaştırılması. Spor Bilimleri Dergisi Hacettepe J. Of Sport Sciences, 19 (2), s. 92-110.
- Short SE, Afremow J, Overby, L. (2001). Using mental imagery to enhance children's motor performance. JOPERD, 72(2), s.19-23
- Short, E.S., Tenute, A., Feltz, D.L. (2005). Imagery Use in Sport: Mediatlional Effects for Efficacy. Journal Of Sports Sciences. September.
- Süleymanoğulları, M., Tozoğlu, E., Dursun, M (2019) Çocukların Sporda Hayal Etme Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi [Journal of International Social Research](#) 12(68):957-965
- Weinberg, R. (2008). Does imagery work? Effects on performance and mental skills. J. Imagery Res Sport Phys Activ, 3(1), s.1-21.